
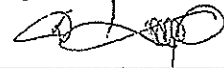
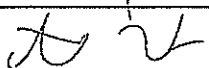
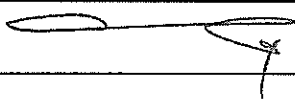

Iktatószám:	MVÜZEM/32-2/2024.	
Címzett:	Mártély Községi Önkormányzat Képviselő-testülete	
Melléklet:	-	
Tárgy:	Tájékoztatás a környezet állapotáról	
Készítette:	Lakosságszolgálati Iroda, Városüzemeltetési Csoport	
Az anyagot látta:	Előadó:	
	Csoportvezető:	
	Irodavezető:	
	Aljegyző:	
	Jegyző:	
	Polgármester:	
Véleményezésre megküldve:		
Napirend kapcsán meghívandó:	-	
Tárgyalás módja:	<u>NYÍLT</u>	
	ZÁRT az Möt. 46. § (2) bekezdés alábbi pontja alapján: ☐ a) önkormányzati hatósági, összeférhetlenségi, méltatlansági, kintüntetési ügy tárgyalásakor, fegyelmi büntetés kiszabása, valamint vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás esetén ☐ b) érintett kérésére választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, annak visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor ☐ c) vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti	

Iktatószám: MVÜZEM/32-2/2024.

Tárgy: Tájékoztatás a környezet állapotáról

**Mártély Községi Önkormányzat
Képviselő-testülete**

Tisztelt Képviselő-testület!

A Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal javaslatára került Mártély Községi Önkormányzat Képviselő-testület (a továbbiakban: Képviselő-testület) 2024. éves munkatervének főnapirendi pontjai közé a „*Tájékoztatás a környezet állapotáról*” tárgyú napirend.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése alapján Mártély település környezeti állapotának alakulásáról a képviselő-testület részére a következő tájékoztatást adom:

A környezeti elemek állapota, a levegő minősége, a felszíni és a felszín alatti vizek, valamint a talaj minősége közvetlen hatással van a városlakók életminőségére, ezért a környezeti elemek állapotának figyelemmel kísérése és a környezetvédelmi beszámoló célja elsődlegesen az emberi egészség és az élővilág védelme, az arra veszélyt jelentő folyamatok időbeni felismerése, megakadályozása.

Természeti adottságok

Mártély jellemzően agrártelepülés, a környező földterületek felszínének alakításában nagy szerepe volt a Tiszának és az uralkodó széljárásnak. A felszín legnagyobb részére az iszapos, agyagos talaj a jellemző. A mélyebbekben fekvő részeken sós réti csernozjom talaj található.

A település és térségének éghajlata erősen kontinentális, egyik legmelegebb éghajlatú területen fekszik, ezért nyarai forrók és szárazak. Mártély és térsége a legszárazabb területek közé tartozik, az éves csapadékmennyiség 500-600 mm között mozog. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a csapadékmennyiség eloszlásában a klímaváltozás tipikus vonásai fedezhetjük fel. A térségben uralkodó szélirány tavasszal és nyáron az észak-nyugati, de ősszel és télen leginkább az északi és déli szelek kerekednek felül.

Gazdaságában a mezőgazdaság a meghatározó, lakossága mezőgazdaságból él. Mártélyon az ösztérülethől használt mezőgazdasági terület meghaladja a 90 %-ot. A szántóföldi kultúrák termesztése a jellemző. A jó minőségű földeken a szántóművelés és a hozzá kapcsolódó állattenyésztés és állattartás a meghatározó. Állattenyésztéssel elsősorban a tanyákon élő gazdálkodói szféra tevékenykedik.

Mártély közigazgatási területén nincsenek üzemek, gyárak, ipari létesítmények.

Táj-, és természetvédelem

A település közigazgatási területén helyi jelentőségű természetvédelmi terület nincs.

A táji értékekhez tartoznak azok a természeti és épített értékek, melyek országos, illetve helyi védettség alatt állnak, valamint az egyedi tájértékek is, amelyek tájjelleg szempontjából jelentősek, és megőrzésükről gondoskodni kell.

Országos jelentőségű, egyedi természetvédelmi terület és nemzetközi jelentőségű Ramsar-i terület a Mártélyi Tájvédelmi Körzet, illetve az ex lege védettségű kunhalmok és szikes tavak, továbbá a Natura 2000 területek.

Ex lege védettek a kunhalmok, amelyek közül a Hegyes-halom Mártélytól északi, a Fekete-halom észak-keleti, a Barattyos-halom keleti irányban helyezkedik el.

Országos jelentőségű „ex lege” védett természeti területnek minősülnek a lápok, szikes tavak, kunhalmok, földvárak, források és víznyelők.

A mártélyi szakaszon a Tisza hullámterét 1972-ben, összesen 2213 ha területtel védetté nyilvánították. A Mártélyi Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű természetvédelmi terület, melyet a 390/1971. OTvII számú határozat nyilvánított védetté és a 153/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet rendelkezik a védettség fenntartásáról.

A Mártélyi Tájvédelmi Körzet legújabb létesítménye az ún. Ártéri tanösvény, mely a terület északi „korhány” elnevezésű részterületét mutatja be.

A tájvédelmi körzet egyben nemzetközi jelentőségű vadvíz (Ramsari terület). A tájvédelmi körzet területén két vízdali holtág található a Mártélyi és a Körtvélyesi holtág.

Natura 2000 területeknek nevezzük az Európai Unió ökológiai hálózatához tartozó területeket. A kistájon ennek a hálózatnak a része a Mártély környéki szikesek és rétsztyeppék, amelyek a másodlagos szikes gyepláncba tartoznak és a megye egyik legritkább élőhelye. Itt az egyik legszebb megmaradt állomány található. Az Alsó-Tisza-völgy (HUKN10007) státusza a Natura 2000 hálózatban belül Különleges Madárvédelmi Terület – Special Protection Area (SPA). Nagy kiterjedésű halastavak, szikes puszták, szikes tavak, erdőtelepítések, puhafás ligeterdők, holtágak jellemzik. Az Alsó-Tisza hullámtér (HUKN20031) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, területe teljes átfedésben van az Alsó-Tisza-völgygel.

Vízminőség-védelem

Mártély ívóvíz-igényét a rétegvíz készlet fedezi. Mártély közmű-csatornázása befejeződött. Mártélyon az ívóvíz-hálózat, néhány külterületi tanyás ingatlan kivételével teljesen kiépült. A meglévő vízmű többszörös kapacitással bír a lakossági fogyasztással összevetve. A községben mélyfúrású kutakra telepített vízműtelep és kiépített vezetékes ívóvízellátás van. Az ívóvíz szolgáltatást az Alföldvíz Zrt. végzi.

A vízműtelep a kemping és az árvízvédelmi töltés közötti területen található. Itt van 2 db mélyfúrású kút és 2 db 50m³-es térszíni tároló. A vízmű mértékadó kapacitása 1200 m³/d. Lekötött éves vízmennyiség: 65.800 m³/év, ami 180 m³/d átlagnak felel meg. A kiépített ívóvízhálózat nemcsak a lakóterületen, hanem a kiskertekben is ellátja a lakosságot. A község rétegvíz készlete földtanilag védettnek tekinthető, jelenleg szennyeződése nem tapasztalható.

A felszíni vizek előfordulását tekintve Csongrád megye kedvező adottságúnak tekinthető: a megye É-D-i tengelyében folyik a Tisza, melybe ÉK-en a Hármas-Körös, DK-en pedig a Maros kapcsolódik. Mártély a Tisza vízgyűjtő területén helyezkedik el, ez a befogadó vízfolyás a térség vízrendezésében kulcsszerepet játszik. A Tisza szélsőséges viselkedése miatt potenciális árvízveszélyt jelent, amely komoly gazdasági károkat okozhat. Árvizektől a Tisza bal parti I. rendű árvízvédelmi töltés védi, 8,1 km hosszban.

Mártély belterületén csapadékvíz elvezető rendszer teljesen kiépült. A csatornahálózat legnagyobb része nyílt földmedrű árkokból áll, helyenként burkolt szakaszokkal. A csatornahálózat legnagyobb része nemcsak szikkasztó árok, hanem befogadóba is csatlakozik. A csatornák és átvezetők rendszeres tisztítás és karbantartás esetén alkalmas a belterület belvizeinek levezetésére.

Mártélyon nem működik termálkút.

Hulladékgazdálkodás

A települési szilárd hulladék elszállítását a közszolgáltatást végző cég végzi, a hulladékok elhelyezése a közszolgáltató társaság tulajdonában lévő hulladéklerakón történik. Az ingatlanokon keletkező zöld hulladék a szokásos szállítási napokon rendezett formában (kötegelve, zsákokban) a gyűjtő edényzet mellett elhelyezhető külön térítés nélkül.

Mártély saját, már bezárt hulladéklerakója a Mártély – Hódmezővásárhely összekötő úton, a településtől 2 km-re, az ún. Nagypál kanyarban található, közvetlen a közút mellett. Az 1 ha-os területre illegális lerakások történtek, a lerakó engedéllyel nem rendelkezett. A hulladéklerakó rekultivációja befejeződött, a terület jelenleg magánkézben van. A terület rendezett, a lerakott hulladék földdel van takarva és növények borítják.

A település elkészítette hulladékgazdálkodási tervét, melyet szakhatósági jóváhagyás után a képviselő testület fogadott el. A terv részletesen tartalmazza a település hulladékgazdálkodásának helyzetét, a fejlesztési irányokat, és a célkitűzéseket. A hulladék hasznosítása terén el kell érni, hogy a hulladéknak minél nagyobb hányada hasznosításra kerüljön, lerakásra pedig csak a más módon nem ártalmatlanítható hulladék kerüljön.

Levegőtisztaság-védelem

A mesterséges eredetű levegőszennyeződés legnagyobb részét a közlekedés, az ipari technológiák, valamint a háztartások fűtése okozza.

Mártély településen az elmúlt néhány évben levegőszennyezéssel kapcsolatos mérések nem történtek.

Mártély település és környezete a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete szerint a következő besorolást kapta: 1. levegőtisztasági osztályba sorolt.

Mártély mezőgazdasági jellegéből adódóan a mezőgazdasághoz kapcsolódó légszennyezés, elsősorban a talajmunkák végzésével együtt járó kipurítás a jelentős, ami a szálló por koncentrációját növeli. Mártély térségében a levegőből származó savas ülepedésről (savas esők) nincs adat.

Mártélyon nincsenek üzemek, gyárok, ipari létesítmények, ezért a településen nem keletkeznek és nem jutnak a környezetbe, azaz a légtérbe ipari jellegű levegőszennyező anyagok. A településen keletkező légszennyező anyagok többsége a háztartásokból és a közlekedésből származnak. A háztartások fűtése során elsősorban kén-dioxid, és szén-monoxid kerül ki a levegőbe.

Mártélyon az elmúlt években a közlekedési légszennyező anyagok jelentősége megnőtt a levegő minőségének alakulásában. Jellemzően a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, az illékony szerves vegyületek, a kén-dioxid, az elemi szén és az aeroszol részecskék mennyisége növekedett meg a közlekedés hatására.

A forgalmi rend eredetű terhelés, a gépkocsik kipufogógázai rontják a levegő minőségét, veszélyeztetik az emberi egészséget, károsítják a növényzetet, nem kívánt elszíneződést okoznak az épületeken. Különösen a település legforgalmasabb útja mentén, amely a településen az átmenő forgalmat is levezeti.

A közlekedésből eredő levegőszennyezés mérséklése forgalomtechnikai eszközökkel, környezetkímélőbb járművek használatával valósítható meg.

A lakosság helyi közlekedése 95 %-ban kerékpárral és gyalog történik. Elmondható tehát, hogy a helyi közlekedés nem terheli a levegőt, ugyanakkor jelentős az átmenő illetve a településre érkező turista forgalom.

Zajterhelés, zaj-és rezgésvédelem

A településen keletkező környezeti zaj- és rezgésforrások elsősorban a következők lehetnek:

- közlekedés (közúti, vasúti, mezőgazdasági)
- szórakozóhelyek,
- építési zajkibocsátás,
- kulturális-, szórakoztató- és sportesemények,
- mobil hangosító berendezések.

A település zajterhelése alapvetően a közlekedésből származik. A forgalom sűrűsége napszakonként és havonta is változik. A legsűrűbb a közúti forgalom a reggeli és délutáni időszakokban. A nagy forgalmú országos közúton a forgalom eloszlása egyenletesebb, mint az egyéb utakon. Havi eloszlásban a személygépjárművek részaránya a nyári időszakban magasabb, mint a többi évszakban. A tehergépjárművek forgalma összességében jelentősebb, főleg a mezőgazdasági áruszállítás miatt. A közlekedés okozta zaj és rezgésterhelés csökkentésének lehetséges módja a forgalom sebességének korlátozása, illetve az átmenő forgalom kivezetése a településről, amely csak elkerülő út építésével valósulhat meg. Mártély területén helyi tömegközlekedés nincs, a vasút a település belterületén halad keresztül.

A kulturális-, szórakoztató- és sportesemények zajterhelése önkormányzati rendelettel szabályozható a mindenkori érvényben lévő rendeletek alapján.

Zajforrásként nyilvántartott ipari üzem, vagy ipari vállalkozás nem található a településen, sőt olyan mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozás sem, amelynek tevékenysége jelentős zajkibocsátást eredményez.

A településen közlekedési eredetű zajok mérése az elmúlt években nem történt, konkrét adatok nem állnak rendelkezésre.

Zöldfelületi rendszer

A növények városképi szerepe mellett, a zöldterületek rekreációs hatása is fontos a településen élők számára. A település növényzettel fedett területei, a közparkok, a köz- és magánkertek, az út- és térfásítások, zártkertek, erdők, és a mezőgazdasági művelt területek együttesen alkotják a település zöldfelületét. A zöldfelületek a növényzet tömegétől, állományszerkezetétől függően befolyásolják, módosítják a környező térség klímaviszonyait, vízháztartás adottságait, a levegő összetételét, minőségét, s együttesen kondicionáló hatásúak. A zöldterületeket a településrendezési terv határozza meg. A településen lévő közparkok, közterek fejlesztést, fenntartást, növényállomány bővítést igényelnek.

A zöldfelületek fejlesztése, valamint fenntartása nélkülözhetetlen, mivel egységes rendszerbe kapcsolja a meglévő és tervezett zöldfelületi elemeket. Ezen kapcsolatokat a zöldsávokkal és utcafásításokkal lehet megvalósítani. A település lakóutcáiban leginkább az egyoldali fásítás, míg a forgalmasabb utcákban kétoldali fásítás az indokolt.

A településen nagyobb összefüggő erdőterület nincs, csak a Tisza árterében, mely eredeti állapotú értékes növényállomány. A néhány kisebb erdőfolt mellett, kizárólag az utak melletti fasorok találhatóak. A településen lévő erdősávok, erdőfoltok megtartása mellett, indokolt lenne további erdős területek kialakítása is.

Jogszabályi háttér

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást az alapvető jogszabályok, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a tájékoztatót elfogadni szíveskedjen.

Mártély, 2024. november 26.

Tisztelettel:

Ambrus István sk.
polgármester